

Юлія Чапюк,
аспірантка Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки

ІГРОВІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Щоб долати труднощі, знаходити нові шляхи вирішення проблем, бути успішною, людина повинна активізувати свій творчий потенціал, свою креативність. Креативність як творча здібність виступає потужним фактором розвитку особистості, визначає її готовність до нестандартного мислення й поведінки [1]. Тому перед практичною освітою постає завдання виховання творчої особистості, здатної креативно мислити і діяти в різних сферах життя.

Мета роботи полягає у розкритті необхідності застосування ігрових видів діяльності для розвитку креативного мислення учнів молодшого шкільного віку при вивченні іноземної мови.

Навчати творчості так, як навчають стандартних дій та операцій, неможливо. Для формування креативного мислення потрібно розробити особливі підходи, різні форми і методи, вправи, застосування яких сприяло би формуванню та розвитку даного феномена [2, с. 10].

Разом із правильним вибором засобів навчання необхідною умовою для ефективного формування творчого мислення в учнів є вміння вчителя поєднувати різні методи навчання і дотримання його принципів. Володіння сучасними методами навчання (інформаційно-презентативними, алгоритмічно-дійовими, самостійно-пошуковими) є складовою психолого-педагогічної компетентності [3, с. 43].

Дж. Гілфорд, П. Торранс, С. Тейлор вбачають причину формування нетворчого стилю мислення в тому, що у процесі навчання учні постійно стикаються із задачами так званого «закритого типу», які мають заданий набір елементів і єдине розв'язання. У результаті такого навчання формується тип мислення, що базується на раніше сформованих знаннях і операціях. Навички відходу від відомих і знайомих відповідей, оригінальність і самостійність мислення, тобто риси власне творчого мислення, можуть бути сформовані лише у тому випадку, якщо в дитини є можливість тренуватися на задачах і завданнях «відкритого типу». Задачі цього типу припускають повну самостійність у виборі способу розв'язання.

Нам видається, що предмет «Іноземна мова» має значний вплив на розвиток креативного мислення. Ми виходимо з того, що здавна знання іноземних мов високо цінувалося в житті суспільства, а сьогодні цінність і практична значущість іноземної мови значно зростає, оскільки багато хто у сучасному світі розуміє важливість вивчення іноземної мови,

знання якої відкриває нові можливості через доступ до цікавої й актуальної інформації на англomовних сайтах, де можна найпершим прочитати популярну книгу, не чекаючи її перекладу, сміливо подорожувати по всьому світу. «Вивчити іноземну мову – означає стати вдвічі багатшим», – писав свого часу О. Герцен. Вочевидь, знання іноземної, зокрема англійської мови, – це ключ до багатьох дверей у світі: престижної професії і кар'єрного зростання, освіти за кордоном, подорожей, вільного спілкування з людьми з різних країн. Знання іноземної мови для дітей – це своєрідний «місток» для відкриття світу, Європи на різних рівнях: соціальному, культурологічному, країнознавчому та ін. До того ж спрямування освітнього простору України на підготовку полікультурної особистості, що вільно володіє кількома європейськими мовами, є інструментом створення єдиного європейського освітнього простору, концептуальні основи якого закладено в Сорбонській, Болонській деклараціях та інших документах. При цьому особливої актуальності в підготовці школярів до життя в демократичному суспільстві набуває розвиток уміння володіти іноземною мовою, висловлювати, обґрунтовувати, доводити свої думки та переконання на уроках.

Щоб налаштувати творче мислення на продуктивну роботу С. Цимбал, пропонує виконати досить відому і дуже корисну вправу. Треба попросити учнів встати в коло, широко розставити ноги, нахилитися, подивитися в простір між ніг, а потім відповісти на питання: Для чого ми це зробили? Рідко, хто дає правильну відповідь, що це ми зробили для того, щоб побачити звичний світ під абсолютно новим кутом зору.

Пропонуємо декілька ігрових видів діяльності, які сприятимуть розвитку креативного мислення учнів початкових класів при вивченні іноземної мови.

Game "What season is that?" («Яка пора року?»)

Учням за описом учителя пропонується відгадати, про яку пору року йдеться. Подібні ігри розвивають у молодих школярів навички аудіювання. «It is a beautiful season». (Це красива пора року). «It is white». (Вона біла). «The weather is cold». (Погода холодна). «The sky is often dark and grey». (Небо часто темне й сіре). «It is cloudy». (Хмарно). «What season is it?» (Яка це пора року?). При виконанні цієї вправи в учнів розвивається вміння аналізувати життєві ситуації, застосовувати знання на практиці, працювати з інформацією, формується спроможність якісно оцінити, критично осмислити, систематизувати матеріал.

Game "The best cook" «Найкращий кухар»

Запропонуйте учням уявити, що вони запрошені у телепередачу, щоб поділитися приготуванням їхньої фірмової страви. Учень має розповісти про інгредієнти та спосіб приготування. Найголовніше завдання вчителя – навчити учнів правильної та грамотної побудови речень. При цьому

вправа розвиває здатність знаходити нове рішення за допомогою комбінації відомих ідей, знань, навичок, способів творчої пізнавальної діяльності; здатність оригінально виконувати завдання творчого характеру; здатність до імпровізації та творчої комунікації.

Game «Make the sentence» («Склади речення»)

Скласти якомога більше речень, обов'язково використовуючи названі вчителем три слова.

E.g.: a bear, a lake, a pencil (ведмідь, озеро, олівець)

A bear find a pencil near the lake. (Ведмідь знайшов олівець біля річки.)
A boy takes a pencil and draw a bear in the lake. (Хлопчик взяв олівець і намалював ведмедя в озері.)
A boy is looking for his pencil near the lake but bear eat it. (Хлопчик шукав олівець біля озера, але його з'їв ведмідь.)
На нашу думку, ця вправа розвиває у молодших школярів здатність застосовувати знання на практиці, оригінально виконувати завдання творчого характеру; нестандартно, образно мислити, виявляти самостійність у процесі виконання творчого завдань.

Отже, крізь призму викладеного можна помітити закономірність плідності навчального процесу і того, наскільки учитель уміє організовувати урок, вибирати форми, методи та вправи для проведення зайняття. Запропоновані вище форми робіт сприяють розвитку творчих здібностей, креативного мислення молодших школярів, формуванню у них мовної, інтелектуальної та пізнавальної активності.

Список використаних джерел

1. [Позняк Т. М.](#) Розвиток креативних здібностей особистості / Т. М. Позняк // [Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Психологічні науки.](#) – 2013. – Вип. 114. – С. 161-166.
2. Березняк Є. Завдання педагога – навчити дітей бути людьми на землі / Є. Березняк // Освіта України. – 2000. – № 6. – С. 10.
3. Кравець Р. Педагогічні умови формування творчого мислення у студентів / Руслан Кравець // Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка : збірник / М-во освіти і науки України, Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2009. — № 1'2009. — С. 42-46.